

Rīgā, 31.10.2007. Nr.1.2.1-1/2693
Uz 25.10.2007. Nr.8/7-2-131/9/07

LR Saeimas Kancelejai

LR 9. Saeimas deputātiem

J.Plīneram

J.Sokolovskim

V.Buzajevam

N.Kabanovam

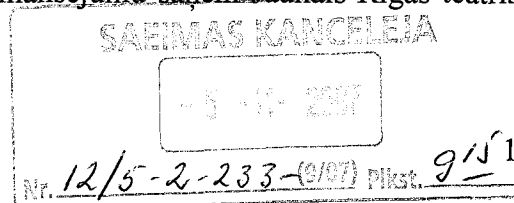
M.Mitrofanovam

V.Buhvalovam

Par kultūras iestādēm un organizācijām

Godātie deputātu kungi!

Pirms atbildu uz Jūsu konkrētajiem jautājumiem, ievadā vēlos principiāli uzsvērt, ka kultūras iestādes Latvijā netiek dalītas krievu un latviešu iestādēs. Vienīgās iestādes, kurām nosacīti varētu piemērot šādu kritēriju, ir teātri, kuros tiek iestudētas izrādes krievu vai latviešu valodā (lai gan arī šeit tautības kritērijs nedarbojas pilnībā, jo, piemēram, Jaunais Rīgas teātris, kuru vajadzētu ieskaitīt latviešu teātros, ik pa laikam iestudē izrādes arī krievu valodā, pēdējais spilgtais piemērs ir T.Tolstajas stāsts „Soņa”, arī izrādē „Latviešu stāsti” iekļauti stāsti krievu valodā). Kas attiecas uz citām kultūras iestādēm - koncertorganizācijām, operu, muzejiem, cirku u.c. institūcijām, kurās galvenā „valoda” ir mūzika, kustība, krāsa vai forma, šāds kritērijs ir nepiemērojams pēc būtības. Kurai kultūras iestāžu grupai, sekojot Jūsu piedāvātajam iedalījumam, lai pieskaita, piemēram Latvijas Nacionālo operu, kur nozīmīgu repertuāra daļu veido krievu komponistu operas un baleti, un tikai salīdzinoši nelielu daļu latviešu komponistu darbi? Kur lai pieskaita Vāgneru, Bizē, Verdi un citus, kas nepieder ne vieniem, ne otriem? Gan operā, gan baletā, gan orķestros u.c. strādā dažādu tautību mākslinieki, apliecinot, ka Latvijas kultūras dzīvē un profesionālajā mākslā ir noticis un aizvien turpinās dabisks sabiedrības integrācijas process, kur galvenie kritēriji ir profesionālisms, kvalitāte, izcilība. Viens no galvenajiem iemesliem, kas ir veicinājis šo pozitīvo procesu, neapšaubāmi ir Latvijas kultūrizglītības sistēma. Latvijas mūzikas un mākslas skolās mācās gan latviešu, gan krievu, gan citu tautību bērni, un vienīgais kritērijs ir viņu talants, uzcītība un darba spējas. Latvija lepojas ar izciliem mūziķiem, māksliniekiem un solistiem, kuru nacionalitātes ir dažādas. Kultūrpolitikas uzdevums profesionālajā mākslā, kā to uzsver arī politikas pamatnostādnes „Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas 2006. – 2015. gadam. Nacionāla valsts”, ir atbalstīt kvalitatīvu un izcilu mākslas produktu veidošanu, un tam nav sakara ar tautību vai valodu. Valsts kultūrpolitika paredz īpaši atbalstīt tās kultūras institūcijas, kurām ir izcili sasniegumi. Pašreizējā budžeta periodā par izciliem sasniegumiem papildu finansējumu saņem Jaunais Rīgas teātris un Latvijas Nacionālā opera.

Tālāk atbildes uz Jūsu uzdotajiem jautājumiem, ņemot vērā iepriekš teikto.

1. Pastāvīgas valsts budžeta dotācijas saņem:

M.Čehova Rīgas krievu teātris:

2005.g. - Ls 195 924; 2006.g. – Ls 292 101; 2007.g. – Ls 685 299; 2008.g. plānots – Ls 769 441.

Latvijas Leļļu teātris, kurā darbojas divas - latviešu un krievu trupas:

2005.g. - Ls 137 235; 2006.g. – Ls 201 540; 2007.g. – Ls 493 337 (t.sk. investīcijas Lielās zāles skaņu sistēmas modernizācijai - Ls 104 728); 2008.g. plānots – Ls 469 440.

Daugavpils teātris, kurā darbojas divas – latviešu un krievu trupas:

2005.g. - Ls 150 682; 2006.g. – Ls 237 027; 2007.g. – Ls 490 686; 2008.g. plānots – Ls 531 621.

Papildus valsts pamatbudžeta dotācijai minētie teātri, tāpat kā teātri, kas iestudē izrādes latviešu valodā, konkursa kārtībā regulāri piesakās un iegūst Valsts Kultūrkapitāla fonda (turpmāk – VKKF) finansējumu jaunu izrāžu iestudēšanai. Valsts atbalstu ar VKKF starpniecību Latvijā dzīvojošiem krievu un citu mazākumtautību kultūras pārstāvjiem konkrētu projektu īstenošanai iespējams saņemt arī jebkurā citā nozarē. Vēlreiz jāuzsver, ka jebkura projekta pieteikums, neatkarīgi no iesniedzēja tautības vai valodas, VKKF konkursos tiek vērtēts pēc mākslinieciskās kvalitātes kritērijiem.

Radošās stipendijas, kā arī atbalstu grāmatu izdošanai no VKKF regulāri saņem krievu valodā rakstošie Latvijas literāti. Latvijas Rakstnieku savienības biedru vidū tādu ir vairāk nekā 20. Latvijas Rakstnieku savienībā ar valsts dotāciju tiek algoti literārie konsultanti, pie kuriem ir iespēja saņemt konsultācijas arī jauniem autoriem, kas raksta krieviski. Ar valsts finansiālu atbalstu krievu valodā regulāri tiek izdots literārais žurnāls “Daugava” un jaunās paaudzes krievu literātu almanahs “Orbīta”. 2007.g. literārais žurnāls “Daugava” saņēma Ls 10 000, almanahs “Orbīta” – Ls 4893 lielu VKKF finansējumu. VKKF finansējums piešķirts antoloģijas “Mūsdienu krievu dzeja Latvijā” izdošanai.

Starp konkrētiem projektiem, kas saņēmuši VKKF finansējumu var minēt, piemēram, „Daugavpils Krievu kultūras centru „Kaļistratova nams””, kas ir saņēmis VKKF finansējumu provinciālā almanaha “Hronos” izdošanai, Ivana Zavoloko vecticībnieku biedrību - Garīgo dzeju krājuma izdošanai. Regulāri VKKF finansiālu atbalstu saņem Starptautiskais teātra festivāls - konkurss bērniem un jaunatnei “Krievu klasika Latvijā” (organizē biedrība “Multinacionālais bērnu un jauniešu kultūras centrs”).

2. Jautājums nav korekti uzstādīts ievaddaļā minēto faktoru dēļ, tāpēc uz to nav iespējams sniegt korektu atbildi.

3. Mazākumtautību atbalsts kopumā ir Īpašo uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta kompetence. Kultūras ministrijas atbildībā ir I.Kozakevičas Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācija, kas patlaban apvieno 19 dažādas biedrības un savienības, saņemot regulāru valsts dotāciju – 2007. gadā tā bija Ls 15 000, bet 2008. gadā plānotā dotācija ir Ls 17 526.

No KM budžeta tiek dotēts arī Ebreju muzejs (2007. gadā Ls 11 796, 2008. gadā plānoti Ls 16 796).

Atbildot uz Jūsu ierosinājumu veidot īpašu mazākumtautību kultūras departamentu, Kultūras ministrija neuzskata, ka tas būtu nepieciešams. Kultūrpolitikas ieviešanas departamenta Starpnozaru nodaļā ir izveidota štata vieta un jau trešo gadu darbojas vecākais referents sabiedrības līdzdalības jautājumos, kura pienākumos ietilpst arī ar mazākumtautību kultūras organizāciju atbalstu un koordinēšanu saistīti jautājumi. Prakse rāda, ka darba apjoms šajā darbības virzienā neprasa papildu cilvēkresursus.

4. Jūsu vēstulē minētā programma Latvijas tradicionālo mazākumtautību kultūras saglabāšanai un attīstībai nav bijusi iekļauta Kultūras ministrijas darba plānos, tādēļ tāda arī nav izstrādāta. Vienlaikus vēlos Jūs informēt, ka norit darbs pie cita dokumenta izstrādes, kas skar arī Latvijā izsenis dzīvojošo mazākumtautību un etnisko grupu kultūras mantojumu. Saskaņā ar UNESCO Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu patlaban tuvojas noslēgumam Latvijas Nemateriālās kultūras mantojuma reģistra koncepcijas izstrāde. Šajā reģistrā paredzēts iekļaut ne tikai latviešu tradicionālās kultūras vērtības, bet arī citu etnisko grupu nemateriālā kultūras mantojuma vērtības, kas atbilstoši Konvencijas kritērijiem ir radītas Latvijas teritorijā un tradicionālā ceļā pārmantotas no paaudzes paaudzē. Konvencijas kritērijiem, piemēram, varētu atbilst Latgales vecticībnieku vai Ludzas igauņu nemateriālais kultūras mantojums, kas ar laiku nonāks reģistrā.

5. Attiecībā uz mazākumtautību kultūras speciālistu sagatavošanas jautājumu, varu informēt, ka kultūras speciālisti tiek sagatavoti atbilstoši konkrētajai profesijai nepieciešamajām profesionālajām zināšanām un prasmēm (kordirģents, deju kolektīva vadītājs, režisors, kultūras menedģeris utt.) nevis pēc tautību principa. Ja runa ir speciālistiem, kurus nepieciešams gatavot darbam tieši ar konkrētu etnisku grupu un tās kultūru, tad pasaules praksē šādus speciālistus parasti sagatavo un par viņiem rūpģjas diasporas izcelsmes valsts, jo tikai etniskajā dzimtenģ ir nepieciešamā lģmeģa profesionālģ mģcģbu iestģdes un augstskolas, kas var kvalitatģvi sagatavot šģdus speciģlistus. Tģ piemģram, Latvģja diasporas programmas ietvaros nodroģina izglģtģbas un kultģras speciģlistu sagatavoģanu darbam latvieģu diasporģ Krievģjģ vai citģs valstģs, kur tas ir nepiecieģams. Tģpat, piemģram, attiecģbģ uz lģbieģiem, kas ir Latvģjas pamatiedzģvotģģi, taģu pģder somugru valodu grupai, prakģe ir tģda, ka jaunieģi dodas studģt uz Igaunģju, uz Tartu universģtģti, jo tieģi tur ir vislabģkģ akadģmiskģ bģze somugru valodas speciģlistu sagatavoģnai.

Latvģjas kultģrizglģtģbas sistģma piedģvģ pietiekami plaģu izvģli cilvēkiem, kas vģlas apģģt to vai citu kultģras specialģtģti, taģu papildus zinģģšanas konkrģtas tautas kultģrģ un valodģ vislabģk un kvalitatģvģk iespģjams apģģt tikai etniskģģ dzimtenģ.

Nobeģumģ vģlos atģģdinģt un uzsvģrt, ka Latvģja ir pasaulģ vienģģģ valsts, kas ir tieģi atbildģģa par latvieģu valodas un kultģras mantoģuma saglabģģanu pasaules kultģru daudzveģdģbai. Un ņo darbu Latvģjas valsts vietģ neuzģņemsģes un nedarģģ nevģens cģts.

Ar cieģņu

ministre

H. Demakova